

ROZVAHA

Aktiva a Pasiva

- pro účetnictví je charakteristické, že se na majetek dívá ze dvou hledisek:
 1. z hlediska konkrétního druhu majetku, s nímž podnik hospodaří = **AKTIVA**
 2. z hlediska zdrojů, z jakých byl majetek pořízen = **PASIVA**
- součet aktiv se musí rovnat součtu pasiv $AKTIVA = PASIVA$
- aktiva = dlouhodobý majetek, zásoby, peněžní prostředky či pohledávky
- pasiva = vlastní kapitál podnikatelského subjektu, úvěry a další závazky

Rozvaha

- přehled o aktivech a pasivech podniku k určitému okamžiku, uspořádaných vhodným způsobem
- možná forma rozvahy: T-forma (v její levé části se uvádějí aktiva a v pravé pasiva)
- rozvaha se sestavuje na základě informací čerpaných z účetnictví

Druhy rozvah

- podle časového okamžiku, k němuž se rozvaha sestavuje, rozeznáváme:
 1. zahajovací rozvahu - sestavuje se při založení podniku
 2. počáteční rozvahu - sestavuje se na začátku účetního období
 3. konečnou rozvahu - sestavuje se na konci účetního období
- v praxi se dále sestavují rozvahy např. za čtvrtletní nebo měsíční období

Funkce rozvahy

- přehledně uspořádat majetek podniku a jeho zdroje financování
- umožňuje zjistit výsledek hospodaření (zisk anebo ztrátu), $VH = AKTIVA - PASIVA$

Změny rozvahových položek

- hospodářskou činností (nákupem, výrobou, prodejem) se majetek a zdroje financování dostávají do koloběhu, v němž mění svou formu
- hospodářské operace ovlivňují změny aktiv a pasiv
- hospodářské operace doložené účetními doklady se nazývají účetními případy
- 4 základní typy změn:
 - aktiva i pasiva se zvýší o stejnou částku $A +, P +$
 - aktiva i pasiva se sníží o stejnou částku $A -, P -$
 - změna jen v rámci aktiv $A +, A -$
 - změna jen v rámci pasiv $P +, P -$
- po každém účetním případě musí trvat rozvahová rovnováha

AKTIVA

Rozvaha k...

PASIVA

1) + (nákup dl. majetku)

- (zaplaceno z BÚ)

3) + (nákup materiálu)

2) + (připsán úvěr)

- (zaplaceno dodavatelům)

3) + (FAP za nákup materiálu)

Zjednodušená struktura rozvahy

AKTIVA	Kč	PASIVA	Kč
I. Dlouhodobý majetek		I. Vlastní zdroje	
Dlouhodobý majetek hmotný		Základní kapitál	
Dlouhodobý majetek nehmotný		Kapitálové fondy a fondy ze zisku	
Dlouhodobý majetek finanční		Výsledek hospodaření	
II. Oběžný majetek		II. Cizí zdroje	
Zásoby		Úvěry	
Materiál		Závazky vůči dodavatelům	
Zboží		Závazky k zaměstnancům	
Výrobky		Závazky ze sociálního a zdravotního poj.	
Pohledávky		Daňové závazky	
Pohledávky za odběrateli		Jiné závazky	
Ostatní pohledávky			
Krátkodobý finanční majetek			
Pokladna a ceniny			
Bankovní účty			
Krátkodobé cenné papíry			
CELKEM AKTIVA		CELKEM PASIVA	

Rozvahové účty

- rozklad rozvahy na soustavu tabulek – účtů, kdy se pro každou rozvahovou položku (tzn. pro každé aktivum a pasivum) zřídí samostatná evidence, tj. přehledná tabulka, která se označuje jako účet (konto)

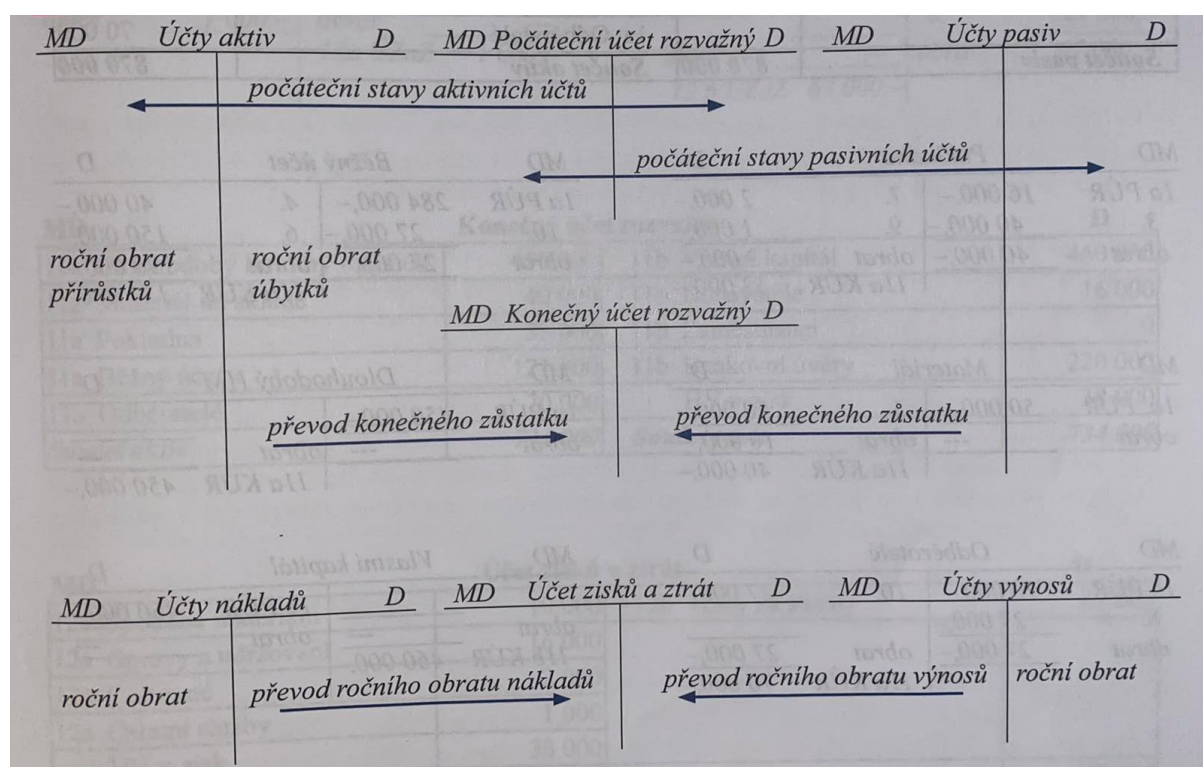
Účet

- může mít různou formu, nejjednodušší forma účtu má podobu písmena T
- účet má dvě strany, na jedné straně se evidují přírůstky a na druhé úbytky aktiv a pasiv
- každý účet je označen názvem, který vystihuje jeho ekonomický obsah (je to v podstatě název rozvahové položky)
- levá strana se označuje Má dáti – MD
- pravá strana se označuje Dal – D
- MD = strana debetní, zápisy na vrub účtu
- D = strana kreditní, zápisy ve prospěch účtu
- koncem účetního období se zjišťuje na každém účtu úhrn přírůstků a úhrn úbytků, jejich součet na straně Má dáti nebo Dal se označuje jako obrat (nezahrnuje se počáteční stav)
 - obraty účtů lze rozdělit na obrat strany Má dáti a obrat strany Dal
- na konci účetního období se také zjišťuje na každém účtu zůstatek, vypočítá se tak, že se k počátečnímu stavu přičte obrat téže strany a odečte se obrat strany druhé
- součet obrátů strany Má dáti a strany Dal ze všech účtů za účetní období se musí rovnat, protože obraty jsou souhrnem jednotlivých účetních zápisů

Účty syntetické a analytické

- podle různého stupně podrobnosti se evidence v účetnictví člení na syntetickou a analytickou evidenci
 - syntetická evidence
 - zachycují se zde souhrnné stavy a pohyby jednotlivých druhů aktiv, pasiv, nákladů a výnosů za celou účetní jednotku
 - např. účet Dodavatelé, na němž se zachycují závazky vůči všem dodavatelům souhrnně, nelze tedy z tohoto účtu získat informace o závazcích vůči jednotlivým dodavatelům
 - analytická evidence
 - k některým syntetickým účtům se vedou podle potřeby podrobnější účty – analytické účty
 - soubor analytických účtů tvoří analytickou evidenci
 - např.:
 - členění podle jednotlivých druhů majetku, hmotně odpovědných osob a míst uložení
 - členění pohledávek podle jednotlivých dlužníků
 - členění pro potřeby zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

Otevírání a uzavírání účtů na začátku a na konci účetního období

Třídění účtů

1. rozvahové (aktivní X pasivní)
2. výsledkové (nákladové X výnosové)
3. podrozvahové
4. uzávěrkové (Počáteční účet rozvažný, Konečný účet rozvažný, Účet zisků a ztrát)

Rozpis rozvahy do účtů

- rozvahové účty se dělí na účty aktivní a pasivní
- na každém rozvahovém účtu se zachycuje stav jednotlivých aktiv a pasiv převzatý z rozvahy, který se označuje jako počáteční stav
- počáteční zůstatky se zapisují na stejnou stranu, na které byly v rozvaze (aktiva = MD, pasiva = DaI)
- na účtech se také zachycují změny způsobené účetními případy (přírůstky a úbytky aktiv a pasiv)
- při zjišťování zůstatku na konci účetního období se vychází z počátečního zůstatku a z jeho změn (tj. přírůstku a úbytku během roku), běžné záznamy na účtech tak umožňují sestavit rozvahu na konci účetního období

Základní změny na rozvahových účtech

- přírůsty a úbytky aktiv a pasiv
- při jejich zápisech musí být dodrženy tyto zásady:
Přírůstkem se počáteční zůstatky zvyšují
 - proto se přírůstky zapisují na stejnou stranu účtů, na které jsou počáteční zůstatky
 - u aktivních účtů na straně Má dáti
 - u pasivních účtů na straně Dal

Úbytkem se počáteční zůstatky snižují

- proto se úbytky zapisují na opačnou stranu účtů, než na které je počáteční zůstatek
- u aktivních účtů na straně Dal
- u pasivních účtů na straně Má dáti

Výsledkové účty

- nákladové účty
 - náklady – peněžní vyjádření spotřeby
- výnosové účty
 - výnosy – tržby podniku (za poskytnuté služby, prodané zboží a výrobky)
- účtování:
 - nákladové účty (5. účtová třída): účtují se na stranu Má dáti
 - výnosové účty (6. účtová třída): účtují se na stranu Dal
- výsledek hospodaření = výnosy – náklady (vyjde zisk nebo ztráta)
- změny, při nichž dochází ke vzniku nákladů a výnosů:
 - zvýšení aktiv a vznik výnosů (př. zvýšení stavu peněz v pokladně a vznik výnosů)
 - zvýšení pasiv a vznik nákladů (př. zvýšení závazků vůči dodavatelům a vznik nákladů)
 - snížení aktiv a vznik nákladů (př. snížení zásob a vznik nákladů)

Podrozvahové účty

- skutečnosti, které nemohly být zaznamenány na rozvahových účtech, ale jsou důležité pro posouzení majetkové situace účetní jednotky, se sledují na podrozvahových účtech
- jedná se zejména o majetek, která se v účetní jednotce nachází, ale účetní jednotka jej nevlastní (např. najatý majetek), zůstatky těchto účtů se neuvádějí v rozvaze, mají charakter doplňujících informací
- na podrozvahových účtech se účtuje souvztažně s evidenčním účtem (jedná se o další podrozvahový účet spíše technického charakteru, který slouží k dodržení zásady podvojnosti)

Uzávěrkové účty

- **Počáteční účet rozvážný**
 - sestavuje se proto, aby byla dodržena zásada podvojného účetního zápisu
 - účet 701
 - používá se pro zápis počátečních zůstatků na jednotlivé rozvahové účty
- **Konečný účet rozvážný**
 - účet se používá výhradně při uzavírání účetních knih
 - účet 702
- **Účet zisků a ztrát**
 - na tento účet se na konci účetního období převedou obraty nákladových a výnosových účtů a tímto účtem se tak zjistí hospodářský výsledek
 - výnosy – náklady (vyjde zisk nebo ztráta)
 - účet 710